

Referat dialogmøte rovdyrerstatninger i Orkdal 24. feb 2015**Tid: Tirsdag 24. februar 2015 kl 19 – ca 22****Sted: Orkladal Ysteri, Gjølme**

Målgruppe: Gårdbrukere med husdyr på utmarksbeite fra Agdenes, Skaun, Orkdal, Meldal, Snillfjord, Hitra, Frøya og Hemne.

Program:

- Innledning ved møteleder Frank Røym, ST Bondelag
- Informasjon om de mest sentrale endringene i den nye erstatningsforskriften og vilkår for erstatning ved tap av husdyr til rovvilt, normaltapsberegning og individuell beregning av erstatning v/Kjell Vidar Seljevoll, FMVA.
- Sauekontrollen v/Stig Runar Størdal, Nortura: Nytte og bruk av sauekontrollen
- Orientering om forebyggende og konfliktdempende tiltak v/ Eva D Alstad, FMLA
- Oppsummering

Tilstede fra ST Sau & Geit: Tore Mellesæter.

Referent: Berit Sølberg, ST Bondelag.

Presentasjonene blir lagt på hjemmesidene til ST Sau & Geit og ST Bondelag.

Til sammen deltok ni gårdbrukere. Det ble sendt rundt liste for oversikt over hvem som var tilstede og kontaktinfo for å sende info i etterkant av møtet.

Innspill ang forskriften for erstatninger av husdyr tapt til rovdyr:

- Oppfordre kommunene til å ha skadefellingslag. Viktig å ha oppnevnt/ha det klart når behov oppstår. Meldal, Orkdal, Skaun, Agdenes og Snillfjord har. Hemne har ikke, men arbeid er på gang for å få det på plass også der. I Gauldalen – Holtålen – Røros – Rennebu – Oppdal er det felles skadefellingslag som administreres fra Holtålen.
- Viktig at folk kontakter SNO hvis observasjon av ulv eller en observerer flere rovdyr sammen (kan være familiegruppe).
- Kodemerkning av mordyr ifh til antall lam før utslipp: Ingen krav til hvilket system en har, bare det er enighet i beitelaget om hvilket system en skal følge.
- Legge ved individliste ved søknaden, eller gi innsyn til sauekontrollen. FM går bare inn og sjekker det som er relevant for saken: sjekker individnummer for dyr det er søkt erstatning for og hvordan disse er meldt inn og ut av sauekontrollen.
- Normaltap – sammenhengende dataperiode på minst 8 år. Kan også gå tilbake i tid hvis sammenhengende dataperiode. Alternativet er å bruke data fra organisert

Vår dato
02.03.2015

Revisjon

Vår referanse
15/00232-2

beitebruk. Hvis det ikke foreligger en av de to, er alternativet generalisering: 1% sau/4% lam, kyst: 1,5% sau/4% lam.

- Ved noen tilfeller har en varierende tap. Flått er et eksempel der en har dokumentert at tapet ikke er flått men likevel fått avkorting. Regelen er dokumentert tap til rovdyr = alle dokumenterte dyr (tapt til rovdyr) erstattes.
- Normaltap regnes av hele besetningen. Tap av lam du holder hjemme blir en del av normaltapet. Sak avgjort hos Sivilombudsmannen.
- Søknadsfristen 1. november må holdes. Skulle det oppstå tilfeller der en får problemer med det, kan en ta kontakt med FM for avtale om utsatt frist som har hjemmel for å kunne gjøre det. Kontakt må gjøres senest 1. nov.
- Tap av dyr etter 1. november hører til neste år, men kan vurderes tatt med.
- Hvis en finner igjen dyr etter 1. november som det er søkt erstatning for, skal det varsles Fylkesmannen. OK å varsle via kommunen, men best og selv si i fra direkte til saksbehandler.
- Ørneprosjektet på Fosen – der blir alle dyr helsesjekket før beiteslipp. En betydelig kostnad. Ca 2 mill kr x 2 år, midlene er øremerket fra regjeringa.
- §7 – vanskelig, men har tilfeller der paragrafen er brukt enkelte år/tilfeller jfr fire saker i Agdenes i 2014 der gaupe har fast bestand. (Forskriften trådte i kraft 1.6.2014)
- Viltkameraobservasjoner med rovdyr kan legges inn i Rovdata (Skandobs, har også apper som kan lastes ned). Avføring/hår kan sendes inn til Rovdata (DNA).
- Skjønnsvurdering – FM må vekte den informasjonen vi får/har.
- §14 – mange krysser av for individuell beregning. Da må en huske å legge ved nødvendig dokumentasjon som slakteoppgjør og lignende.

Innspill ang Sauekontrollen:

- Liten oppslutning blant sauebøndene på landsbasis, ca 25%.
- Krav fra Mattilsynet om oversikt/dokumentasjon besetning – Sauekontrollen et nyttig verktøy.
- Bevaringsverdige raser – der må produsent være medlem for å få tilskudd.
- FM kan gis innsyn mtp individlister.

Innspill ang forebyggende og konfliktdempende tiltak:

- 15. januar er søknadsfristen. Miljødirektoratets elektroniske søknadssenter. FM kan undersøke om en kan få en link til Miljødirektoratet søknadssenter i Altinn.
- Tilskudd til FKT går over klima- og miljødep sitt budsjett.
- Tilskudd til tiltak i beiteområder (dvs den gamle tilskuddsordningen for organisert beitebruk); midler overjordbruksforhandlingene.
- Tilskudd til drift/organisering av beitelag går over miljøtilskudd (RMP); jordbruksforhandlingene.
- Rapport fra arbeidsgruppa som har vurdert miljøvirkemidlene i jordbrukspolitikken kom i dag (se LMDs hjemmeside:
<https://www.regjeringen.no/nb/aktuelt/arbeidsgrupperapport-om-miljovirkemidler-i-jordbrukspolitikken-avgitt-i-dag/id2397091/>).

Vår dato	Revisjon	Vår referanse
02.03.2015		15/00232-2

- Erstatningsordning for tap av sau på beite falt bort (dette er en annen ordning enn erstatning for tap av husdyr til rovdyr) 1.1.2015. Lite brukt i ST, mye brukt i M&Romsdal.
- Hvis Mattilsynet beordrer tidlig nedsanking, er det en annen erstatningsordning som trer i kraft (denne utbetales fra FMLA).
Kan sies mer presist: Mattilsynet kan med hjemmel i dyrevelferdsloven gi dyreeiere pålegg om restriksjoner i bruk av utmarksbeite på grunn av rovvilt (eks pålegg om tidlig nedsanking), Da trer en annen kompensasjonsordning i verk jf Forskrift om kompensasjon ved restriksjoner i bruk av utmarksbeite på grunn av rovvilt. Landbruksdirektoratet forvalter forskriften. Formål med ordningen er å gi dyreeiere som mottar inngripende vedtak om beiterestriksjoner, økonomisk kompensasjon. Kompensasjonen skal bidra til å dekke økte førkostnader ved at dyra som følge av restriksjonen må holdes på innmarksbeite eller annet inngjerdet eller rovdyrikkert beite. Søknad om kompensasjon sendes fylkesmannen i dyreeiers bostedsfylke. Søknadsskjema fastsatt av Landbruksdirektoratet skal benyttes. Kopi av vedtak fra Mattilsynet og bekreftelse på at vedtak er fulgt, samt annen nødvendig dokumentasjon legges ved søknaden. Søknadsfristen er 31. oktober det året restriksjonen gjelder.
- Vilttiltak – hva kan det søkes om her? F.eks inngjerding av rundballer? Sjekkes.
Kjell Vidar har sjekket dette. Følgende gjelder: Fylkesmannen, Fylkeskommunen og kommunen forvalter vilttiltaksmidler, men det er de kommunale og fylkeskommunale midlene som går på hjortevilt. For å finne ut om en kan søke om midler til for eksempel inngjerding av rundballer m.m. må en derfor kontakte kommunen.
- Bruk vakttelefonen (rovdyrtelefonen, 900 65 298) hvis må søke akutte forebyggende tiltak. Skal avtales med FM slik at søknad blir behandlet raskt.
- En ”jungel” av ordninger – vanskelig å finne fram for den som er ny. Vanskelig å vite at ordningene fins. Håndbok eller side med linker ”Søknader for landbruk”.
Kommunal landbruksforvaltning har ofte god oversikt over slike ordninger, kontakt dem derfor ved spørsmål/behov for hjelp til å finne riktig ordning.

Andre spørsmål:

- ”Gaupekorridor” gjennom Orkdal – hvor lenge må den opprettholdes nå når det er ynglinger i M&Romsdal?
 - Ingen korridor men et yngleområde i forvaltningsplanen. Mulig snart jaktbar bestand.
- Bruk av droner for tilsyn med dyr – kan det søkes om det?
 - Skaun har prøvd. Gir bedre tilsyn og muliggjør rovdyrobservasjoner. Bør prøves ut. Regler for motorferdsel i utmark, husk også andre lover/regler som kan spille inn. Tiltak i beiteområder eller evt FKT-midler.

Vår dato
02.03.2015

Revisjon

Vår referanse
15/00232-2

OPPSUMMERING/KORT EVALUERING:

- Nyttig og greit møte. Nyttig informasjon og kjekt å treffe saksbehandlerne hos FM.
- Ha telefonnummer til rovdyrkontakt klart (på mobilen din).
- Nabobeitelag må få beskjed når det er observert og dokumentert rovdyrskade i et område. Dette for å komme raskt ut på tilsyn til egne dyr. Må ha opprettet gode ”linjer”.
- FMs folk syns det er nyttig å dra ut for å treffe gårdbrukerne.
- Ønske om visitkort.
- Nådde vi folk – fikk folk vite om møtet? Vi har valgt elektronisk (e-post fra alle tre arrangører til sine, hjemmesider og FB).
- Fellingslaget administrert i Holtålen har godt trent hundene. Det er viktig at hundene også kan brukes av andre fellingslag.